

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 12 0 К 005367 17 Кж
Бања Лука, 31.08.2017. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија др Вељка Икановића као председника вијећа, Даниеле Миловановић и Драгомира Миљевића, као чланова вијећа, уз судјеловање записничара Соње Матић, у кривичном предмету против оптужених А.К. и М.Б., због кривичног дјела разбојништва из члана 233. став 2. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о жалбама браниоца оптуженог А.К., адвоката М.С. из Б. и браниоца оптуженог М.Б., адвоката Д.Г. из Б., изјављеним против пресуде Окружног суда у Бијељини број 12 0 К 005367 16 К од 07.04.2017. године, након одржане сједнице вијећа у присуству републичког јавног тужиоца Витомира Солдата и браниоца оптуженог А.К., адвоката Љ.С., а у одсутности уредно обавјештених оптужених и браниоца оптуженог М.Б., дана 31.08.2017. године, донио је

ПРЕСУДУ

Одбијају се, као неосноване, жалбе бранилаца оптужених А.К. и М.Б. и потврђује пресуда Окружног суда у Бијељини број 12 0 К 005367 16 К од 07.04.2017. године.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Бијељини број 12 0 К 005367 16 К од 07.04.2017. године, оптужени А.К. и М.Б. оглашени су кривим, због кривичног дјела разбојништва из члана 233. став 2. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број: 49/03, са измјенама, у даљем тексту: КЗ РС), па су осуђени на казне затвора у трајању од по 3 (три) године и 6 (шест) мјесеци. Истом пресудом, на основу члана 99. став 4. Закона о кривичном поступку Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" бр. 53/12, у даљем тексту: ЗКП РС) оптужени су ослобођени обавезе накнаде трошкова кривичног поступка, док су на основу члана 108. ЗКП РС, обавезани да оштећеном М.М. исплате износ од 1.543,00 КМ у року од 30 дана од дана пријема те пресуде, под пријетњом принудног извршења.

Против наведене пресуде жалбе су, благовремено, изјавили браниоци оптужених. Бранилац оптуженог А.К., жалбу је изјавио због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног

стања и због одлуке о кривичној санкцији, са приједлогом да се побијана пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење или да се одреди одржавање претреса пред овим судом или да се пресуда преиначи и оптужени блаже казни. Бранилац оптуженог М.Б., жалбу је изјавио из свих жалбених основа, са приједлогом да се пресуда преиначи и оптужени ослободи од оптужбе или да се иста укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење

Окружни јавни тужилац није подносио одговор на жалбе бранилаца оптужених.

У сједници другостепеног вијећа Врховног суда Републике Српске, која је одржана у одсутности уредно обавјештених оптужених и браниоца оптуженог М.Б., у смислу одредбе члана 318. став 4. ЗКП РС, бранилац оптуженог А.К. је остао код жалбе и жалбених навода, као и код приједлога жалбе, а републички јавни тужилац је предложио да се жалбе бранилаца оптужених одбију као неосноване и потврди првостепена пресуда.

Разматрајући спис, побијану пресуду и жалбе, одлучено је као у изреци ове пресуде, из следећих разлога:

Оспоравајући правилност и законитост побијане пресуде, обе жалбе указују на битне повреде одредаба кривичног поступка, садржане у одредби члана 311. став 1. тачке г) ЗКП РС, затим жалба браниоца оптуженог К. указује и на битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 2. ЗКП РС, те жалба браниоца оптуженог Б. и на повреде из члана 311. став 1. тачке к) и з) ЗКП РС. Оспорава се да се пресуда заснива на незаконитим доказима, указује се на повреду права на одбрану, на неразумљивост изреке пресуде и њеној противријечности са разлозима и да у пресуди нису наведени разлози о одлучним чињеницама, као и на неправилну примјену појединих одредаба процесног Кривичног закона, које су по ставу жалбе браниоца оптуженог К., биле од утицаја на законито и правилно доношење пресуде.

У оквиру чињеничне основе побијане пресуде, аргументима изнесеним у жалбама, оспорава се правилност оцјене изведених доказа оптужбе, па слиједом тога и правилност утврђења одлучних чињеница, са тврдњом да спроведени докази не потврђују тврдње оптужбе да су оптужени починили кривично дјело за које су побијаном пресудом оглашени кривим, а што је све за посљедицу, по ставу жалбе браниоца оптуженог Б., довело до повреде Кривичног закона.

Надаље, обе жалбе оспоравају и правилност побијане пресуде и у погледу одлуке о казни и наглашавају да су казне затвора, изречене том пресудом, превисоко одмјерене, у ком правцу су ставили приједлоге, да се те казне смање.

У сегменту побијања пресуде због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, обе жалбе истичу да се првостепена пресуда заснива на доказима, на којима се по одредбама ЗКП РС не може заснивати пресуда и то на исказима оптужених, који су дали у својству осумњичених код тужиоца, у фази истраге, тврдњом да те доказе првостепени суд није могао прихватити нити на њима заснивати своју пресуду, како због чињенице што их је тужилац предложио након што је завршио извођење својих

доказа на главном претресу, јер одбрана није изводила своје доказе, тако и због чињенице да су овлаштена службена лица примјенили силу над оптуженим М.Б., јер су га тукли и натјерали да потпише изјаву прво код полиције, а затим да су га натјерали да потпише и изјаву код дежурног тужиоца, која је била идентичног садржаја као и она у полицији, при томе га условљавајући да је потпише како би могао да оде код љекара, те да је он због тога дао такав исказ пред тужиоцем. Жалба браниоца оптуженог К. не истиче овакву врсту приговора, већ само указује на повреду права на одбрану овог оптуженог, због одбијања приједлога доказа на околности како је дошло до сачињавања записника о саслушању овог оптуженог из истраге и његовог потписивања. Осим тога, у овом дијелу, жалба браниоца оптуженог Б. истиче и да су наведени искази оптужених међусобно противријечни, због чега сматра да их није могао бранити исти бранилац у истрази и да су због те чињенице, оптужени само формално имали браниоца.

Изнесени приговори нису основани. Прије свега, наведени записници о саслушању оптужених из истраге су докази које је тужилац прибавио прије подизања оптужнице, исти су побројани и у самој оптужници и одбрана је била упозната са њиховим садржајем. Надаље, супротно ставу из обе жалбе, тужилац има право да предлаже извођења доказа и у ситуацији када након што је тужилац извео своје доказе, одбрана није предлагала извођење својих доказа. Ово право, свакако има и одбрана и исто произилази из одредбе члана 291. ЗКП РС, којом је прописано да након извођење доказа, судија, односно предсједник вијећа ће упитати странке и браниоца да ли имају других доказних приједлога, те да уколико немају или ти приједлози буду одбијени, судија, односно предсједник вијећа ће објавити да је доказни поступак завршен. У конкретном случају, на наставку главног претреса одржаном дана 15.03.2017. године, након што је предложио материјалне доказе, тужилац се изјаснио „то је за сада све“, па је на приједлог одбране, претрес одгођен као би се одбрани дала могућност да се изјасни које доказе ће предлагати. На сљедећем наставку главног претреса одржаном дана 05.04.2017. године, одбрана се изјаснила да нема приједлога за извођење доказа, затим је предсједник вијећа питао тужиоца да ли има нових доказа, након чега се исти изјаснио да има, па је предложио наведене записнике о саслушању оптужених из истраге, браниоци су се на питање предсједника вијећа, изјаснили да знају за постојање тих записника и да су упознати са садржајем истих, након чега их је суд уврстио као доказе оптужбе. Због наведеног, по оцјени овог суда, супротно жалбеним наводима, првостепени суд је правилно поступио када је прихватио извођење наведених доказа оптужбе. Притом, супротно ставу из жалбе браниоца оптуженог К., првостепени суд није повриједио ниједну одредбу ЗКП РС, па ни одредбу члана 75., јер се иста не односи на процесне одлуке које се доносе у фази припремања или у току главног претреса. С тим у вези, одлуком предсједника вијећа да прихвати извођење наведених доказа тужиоца, није дошло до повреде одредаба ЗКП РС, јер предсједник вијећа је тај који руководи главним претресом и који је дужан да се брине за свестрано претресање предмета али и за отклањање свега што одуговлачи поступак, а не доприноси разјашњењу ствари, који има право да одбије извођење доказа, ако закључи да околности које странка или бранилац жели да докаже немају значај за предмет или да је понуђени доказ непотребан, затим право да забрани питање и одговор на питање које је већ постављено ако је то питање по његовој оцјени недозвољено или неважно за предмет, право да одреди да се одступи од редовног тока расправљања, која права и дужности су

прописана многобројним одредбама ЗКП РС, (254., 255, 256., 257., 260., 261., 263., 265., 278., 291. и др.). Осим тога, ни упознавањем првостепеног судског вијећа са садржајем наведених записника о саслушању оптужених, непосредно прије одлуке предсједника вијећа да прихвата њихово извођење на главном претресу, првостепени суд није повриједио ниједну процесну норму, како то погрешно сматра жалба браниоца оптуженог К., јер нити једна одредба ЗКП РС не забрањује нити ограничава судеће вијеће да се упозна са садржајем неких доказа прије њиховог извођења.

Надаље, неосновани су и приговори изнесени у жалби браниоца оптуженог Б. и тврдња да је побијана пресуда заснована на незаконитим доказима и то на исказу овог оптуженог датог у својству осумњиченог у истрази, те да су тиме почињене битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачке г) и з) ЗКП РС. Наиме, по оцјени овог суда, првостепени суд је правилно тај исказ, као и исказ оптуженог К., оцјенио као законитим и вјеродостојним, неприхватајући наводе жалбе браниоца оптуженог Б. да се ради о исказу који је овај оптужени дао примјеном силе и пријетње од стране радника полиције. Ово с тога што се ради о исказима датим пред тужиоцем, а не пред овлашћеним службеним лицима, у присуству изабраног браниоца, без присуства радника полиције, у којима обојица оптужених наводе да су признали извршење кривичног дјела и све описали, да су на упит тужиоца, изјавили да су се полицајци према њима коректно понашали, затим изнијели све детаље догађаја, те немајући примједби на записнике, исте су својеручно потписали.

Надаље, повреда права на одбрану, супротно тврдњама жалби, није почињена ни тиме што је првостепени суд прихватио исказе оптужених из истраге, јер су исти, од стране тужиоца, узети уз поштивање свих процесних гаранција, прописаних одредбама члана 143. ЗКП РС, те их је првостепени суд правилно оцијенио као процесно прихватљивим доказима, на којима се може заснивати пресуда и о томе дао ваљане разлоге у образложењу побијане пресуде, а ваљаност тих разлога, са аспекта других спроведених доказа и њихове међусобне оцјене у вези са утврђеним одлучним чињеницама, овај суд је испитао у оквиру приговора којима се оспорава правилност чињеничне основе побијане пресуде. Осим тога, овај суд наглашава да се побијана пресуда не заснива искључиво на овим исказима, како то погрешно истичу обе жалбе.

Неосновани су и приговори обе жалбе да је првостепени суд повриједио право на одбрану оптужених кроз одбијање доказних приједлога одбране.

Супротно таквом ставу, овај суд налази да чињеница одбијања доказних приједлога одбране сама за себе не представља повреду права на одбрану, како се то жалбама сугерише. Ово из разлога што је дискреционо право суда, садржано у одредби члана 278. став 2. ЗКП РС, да одбије доказне приједлоге странака, ако закључи да предложени доказ нема значаја за предмет или је непотребан, међутим ова дискреција је ограничена обавезом суда да наведе разлоге из којих није уважио предложене доказе, па би одсуство тих разлога представљало повреду права на одбрану. У конкретном случају, првостепени суд је дао разлоге на страни 5. побијане пресуде, које у цијелости прихвата и овај суд, због чега је одбио извођење предложених доказа одбране. Наиме, обзиром да су наведене исказе у истрази, оптужени дали у просторијама Окружног јавног тужилаштва у

Бијељини пред тужиоцем, а не пред овлашћеним службеним лицима, у присуству изабраног браниоца, без присуства радника полиције, у којима обојица сагласно наводе да су признали извршење кривичног дјела и све описали, да су на упит тужиоца, изјавили да су се полицајци према њима коректно понашали, затим изнијели, скоро идентично, све детаље догађаја, те немајући примједби на записнике, исте су својеручно потписали, правилно је првостепени суд одбио приједлоге доказа одбране за саслушање у својству свједока доктора Р.Р. и З.Б., те сестре оптуженог Б., јер у прилог својих навода да је оптужени Б. био претучен од стране радника полиције, одбрана овог оптуженог није на претресу пред првостепеним судом, предложила извођење материјалних доказа, нити је уз жалбу приложила такав доказ, док је одбрана оптуженог К. предложила материјалне доказе, од којих прва медицинска исправа о наводним Којићевим психичким проблемима, потиче из фебруара 2017. године, дакле, по протеклу више од двије године од почињења дјела и давање изјаве тужиоцу. Притом, одбрана оптуженог К. и не помиње нити на претресу, ниту у жалби да је над овим оптуженим била примјењена сила или пријетња приликом давања исказа пред тужиоцем.

С обзиром на то, нема мјеста приговорима жалби, заснованим на тврдњи о почињеној повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, која одражава повреду права на одбрану у облику нарушене равноправности странака због неједнаког процесног положаја оптуженог, посматрано с аспекта извођења доказа пред судом.

Надаље, супротно наводима из жалбе браниоца оптуженог Б., овај суд налази да изрека побијане пресуде није неразумљива, нити противријечна самој себи, а ни њеним разлозима и образложење пресуде садржи разлоге у погледу свих одлучних чињеница са аспекта постојања кривичног дјела и кривице оптужених и чињеница одлучних за правилну примјену Кривичног закона, ради чега су неприхватљиви приговори ове жалбе засновани на тврдњи да је првостепена пресуда захваћена битном повредом одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС.

Обзиром да се према наводима из жалбе браниоца оптуженог К., битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 2. ЗКП РС, везују за битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) истог закона, то је овај суд кроз оцјену неоснованости тих приговора, утврдио да нису основани и приговори о почињеним повредама из члана 311. став 2. ЗКП РС.

Чињенична утврђења побијане пресуде, супротно приговорима који се износе у жалбама бранилаца оптужених, су по оцјени овог суда потпуна и правилна. Она су заснована на доказима изведеним на главном претресу пред првостепеним судом, који су изнесени у образложењу побијане пресуде, оцјењени на начин који прописује одредба члана 295. став 2. ЗКП РС. Таквим приступом оцјени изведених доказа изведен је и коначан, а по оцјени овог суда правилан закључак да су оптужени починили кривично дјело разбојништва из члана 233. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС. Приговори жалби којима се та утврђења доводе у сумњу, разлозима који се износе у жалбама, нису основани. Наиме, побијана пресуда у битним сегментима, износи садржај изведених доказа како објективне, тако и субјективне природе, све те доказе правилно оцјењује и

изводи коначан, а по оцјени овога суда правилан закључак да су оптужени учинили кривично дјело које им се оптужбом ставља на терет. Посебно је побијана пресуда анализирила исказе оптужених, датих окружном тужиоцу у Бијељини дана 04.04.2015. године, у присуству истог браниоца, којег су сами изабрали. Ти искази су цјеловити и са пуно детаља (обојица, хронолошки износе све битне околности свог међусобног односа, од упознавања, обострано исказане намјере и спремности за заједничко извршење дјела, начелно усаглашеном плану реализације, предузетим припремним радњама, конкретним активностима и употребљеним средствима, заједно и сваког појединачно, при извршењу дјела, начину напуштања мјеста догађаја, одбацивању одјеће и ватреног оружја, подјели плијена и др.), те садржајно, у одлучним чињеницама, нису међусобно противрјечни (занемарљива одступања, само у погледу небитних чињеница). Због тога су, приговори бранилаца оптужених о наводном сукобу интереса, неосновани, како је то правилно закључио и првостепени суд. Након тога је побијана пресуда исказе оптужених из истраге довела у везу са исказима свједока – оштећених (М.М., М.Б. и Т.М. (који су непосредни очевидци догађаја и чији искази су у одлучним чињеницама међусобно потпуно сагласни), затим са исказима свједока који су имали посредна сазнања о самом догађају или околностима прије и након догађаја (М.М., власник трговинске радње и Ј.П.), као и са видео записима и фотографијама надзорних камера дисконта „М.“ и бензинске пумпе „М.“, записницима о увиђају и криминалистичко-техничким извјештајем мјеста извршења дјела, те је дала ваљане разлоге, које у цијелости прихвата и овај суд, због чега прихвата исказе свједока оштећених, као и исказе оптужених из истраге.

Због тога су без основа и приговори одбране да се побијана пресуда заснива само на исказима оптужених из истраге.

Дакле, по оцјени овога суда, чињенично стање је утврђено потпуно и правилно и на тако утврђено чињенично стање правилно је примјењен Кривични закон и радње оптужених описане у изреци побијане пресуде правилно су квалификоване као кривично дјело разбојништва из члана 233. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС, због чега су неосновани и приговори жалбе браниоца оптуженог Б. у основу побијања пресуде због повреде Кривичног закона.

Овај суд је испитао побијану пресуду у погледу одлуке о казни и то у вези са жалбеним аргументима бранилаца оптужених, налазећи да жалбе нису основане.

Наиме, разматрајући одлуку о кривичним санкцијама, а у вези са жалбеним приговорима бранилаца, овај суд сматра да су правилно утврђене и вредноване све околности од значаја за одмјеравање казне. За кривично дјело разбојништва из члана 233. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС прописана је казна затвора од 5 (пет) година до 15 (петнаест) година. Отежавајућих околности на страни оптужених првостепени суд није нашао, с тим што је приликом одмјеравања казни оптужених, имао у виду да се ради о дјелу са двије квалификаторне околности (више лица и употреба ватреног оружја), док је све олакшавајуће околности, које се стичу на страни оптужених (њихова релативна младост, личне, породичне и имовинске прилике, те њихову ранију неосуђиваност), првостепени суд цијенио у образложењу побијане пресуде и дао

им правилним вредновањем карактер особито олакшавајућих околности, па је оптужене осудио на казне затвора у трајању од по 3 (три) године и 6 (шест) мјесеци, примјеном одредаба о ублажавању казне. Ове казне су у сразмјери са тежином кривичног дјела и степеном кривичне одговорности оптужених, па и по оцјени овог суда представља нужну и потребну мјеру казне, којом ће се остварити сврха кажњавања прописана одредбом члана 28. КЗ РС, како са аспекта генералне, тако и са аспекта специјалне превенције.

Без основа су и жалбени приговори браниоца оптуженог Б. у погледу одлуке о имовинскоправном захтјеву, јер жалба и не износи разлоге из којих би се могло закључити да је ова одлука првостепеног суда неправилна и незаконита.

Из наведених разлога жалбе бранилаца оптужених нису основане, због чега је ваљало те жалбе одбити на основу члана 327. ЗКП РС и одлучити као у изреци ове пресуде.

Записничар
Соња Матић

Предсједник вијећа
Др Вељко Икановић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић